

CRNA GORA
SKUPŠTINA
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-63-8/21-8/
Podgorica, 27. januar 2021. godine

INFORMACIJA
O UČEŠĆU PREDSEDNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE
JOVANA JOLA VUČUROVIĆA NA IZLOŽBI
„ŠOA - KAKO JE TO LJUDSKI BILO MOGUĆE“,
organizovanoj u Skupštini Crne Gore povodom obilježavanja Međunarodnog dana sjećanja na
žrtve Holokausta 27. januara 2021. godine

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode Jovan Jole Vučurović učestvovao je na izložbi „Šoa - Kako je to ljudski bilo moguće” koju je Skupština Crne Gore organizovala povodom obilježavanja Međunarodnog dana sjećanja na žrtve Holokausta.

Izložbu su otvorili predsjednik Skupštine Crne Gore Aleksa Bečić i predsjednica Jevrejske zajednice Crne Gore Nina Ofner Bokan, a prisustvovali su potpredsjednici Skupštine, predstavnici klubova poslanika, rezidentni ambasadori i predstavnici međunarodnih organizacija.

Poštujući Međunarodni dan sjećanja na žrtve Holokausta, koji se u svijetu obilježava 27. januara, ustanovljen 1. novembra 2005. godine Rezolucijom Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, s ciljem očuvanja uspomene i odavanja počasti za oko šest miliona Jevreja, Roma i drugih naroda, stradalih u genocidu tokom Drugog svjetskog rata i uzimajući u obzir da je Holokaust dubinski potresao temelje civilizacije i ostavio neizbrisiv ožiljak u Evropi XX vijeka i da će obilježje Holokausta kao jedinstvene pojave zauvijek imati univerzalno značenje, kao i da predstavlja nesumnjivo najmračniji trenutak u našoj istoriji i potpunu negaciju humanosti, svih kulturnih i civilizacijskih postignuća i temeljnih moralnih vrijednosti čovječanstva, Crna Gora se obilježavanjem ovog važnog datuma i 76 - godišnjice od oslobođenja Aušvica pridružila skoro stotini zemalja širom svijeta.

Podsjećanja radi, u Rezoluciji Generalne skupštine UN-a potvrđuje se da će Holokaust koji je doveo do ubistva jedne trećine jevrejskog naroda, zajedno sa bezbrojnim pripadnicima drugih manjina zauvijek biti upozorenje svim ljudima o opasnosti mržnje, netrpeljivosti, rasizma i predrasuda i odbacuje se svako poricanje Holokausta kao istorijskog događaja, bilo u cjelini ili djelimično.

Generalna skupština UN-a, opredjeljujući se za 27. januar, dan kada je 1945. godine oslobođen Aušvic-Birkenau, najozloglašeniji logor smrti u porobljenoj Evropi, rukovodila se potrebom reafirmacije ljudskih prava, prevencije i kažnjavanja zločina genocida, kao i stalno prisutne opasnosti od rasne, nacionalne i vjerske mržnje, zasnovanih na predrasudama.

Obilježavanjem Dana sjećanja na žrtve Holokausta sjećamo se šest miliona ubijenih ljudi, muškaraca, žena i djece koji su ubijeni i proganjani samo zato što su pripadnici jevrejskog naroda, ali i pripadnici drugih naroda i nekih manjinskih grupa, koji su bili progonjeni zbog svoje rase, vjere, nacije i političkog opredjeljenja i bili žrtve monstruoznog nacističkog režima i ideologije fašizma.

Imajući u vidu navedeno, sve više zemalja širom svijeta obilježava Međunarodni dan sjećanja na žrtve Holokausta nizom ceremonija čiji je cilj podsjećanje na žrtve, ali i sprečavanje

bilo kakvog budućeg izražavanja netolerancije ili nasilja, usmjerenog ka etničkim ili religijskim manjinama. Zbog toga se nikada ne smije zaboraviti da je Holokaust bio najstrašnije poglavlje u historiji ljudskog roda zbog činjenice da su ljudi ubijani zbog njihove različitosti.

Crna Gora posvećeno njeguje vrijednosti antifašizma, a Dan sjećanja na žrtve Holokausta treba da bude podsjetnik i na sve antifašiste koji su svoje živote položili za slobodu svoje i drugih država od nacističkog zla. Ovdje crnogorski obrazovni sistem ima važnu ulogu u prenošenju historijskog sjećanja na Holokaust novim generacijama putem osnovnoškolskih i srednjoškolskih udžbenika koji obrađuju ovu temu. Istu svrhu ima i "Dnevnik Ane Frank", kao već višedecenijska obavezna lektira u osnovnim školama u Crnoj Gori.

Uloga parlamenata u promovisanju poštovanja temeljnih evropskih vrijednosti, ljudskih prava i vladavine prava je ključna.

Sjećanje na Holokaust je i poziv na mir i međusobno uvažavanje i poštovanje dostojanstva svih i danas je jednako važno kako se takvi događaji ne bi ponavljali zbog čega čuvanje sjećanja na žrtve Holokausta predstavlja civilizacijsku obavezu.

Na početku događaja **predsjednik Skupštine Crne Gore Aleksa Bečić** je pozvao prisutne da minutom ćutanja odaju počast svim žrtvama Holokausta i fašizma i kazao da je u vremenima kada sve relevantne međunarodne i nevladine organizacije u istraživanjima bilježe porast antisemitizma u Evropi i svijetu potrebno iz minuta tišine odmah preći u proaktivno djelovanje, koje će značiti nedvosmislenu i snažnu osudu svih oblika ponašanja ili govora koji se mogu okarakterisati kao antisemitizam, fašizam, ksenofobija ili diskriminacija po bilo kom osnovu, što je ljudska obaveza.

Saopštio je da to očekuju žrtve Holokausta i njihovi potomci, kao i naši potomci koji žele da nastave da žive u slobodi i da niko od njih, ni na jednom mjestu, ne osjeti ni trag onoga što su prije više od tri četvrtine vijeka osjetili milioni samo zato što su bili pripadnici nekog naroda ili vjerske zajednice. Međutim, nije dovoljno riječima izraziti osudu i time ispuniti civilizacijsku obavezu, već uporno, svakog dana, na svakom mjestu, postupcima i djelima svjedočiti posvećenost trajnom opredjeljenju da antifašizam i borba protiv antisemitizma i svih oblika diskriminacije donese kvalitativnu promjenu u društvu koja će se ogledati u trajnom miru i potpunom uživanju ljudskih prava i sloboda od strane svih građana, bez obzira na njihovu različitost ili svojstvo. Predsjednik Bečić je podsjetio da je tokom Drugog svjetskog rata trećina jevrejske populacije na najsvirepije načine ubijena. Iako um nijednog uračunljivog čovjeka nije u stanju da prihvati ono što se dogodilo prije više od sedam decenija u srcu Evrope, dogodilo se. Naglasio je da je na nama da učinimo sve da se takav oblik pomračenja svijesti i odsustva savjesti nikada više ne formira u glavi i srcu bilo kog čovjeka. Tom uzvišenom cilju, kao samo jedan segment pomenute prevencije, služi i podsjećanje putem izloženih fotografija.

Zahvalio je predstavnicima jevrejske zajednice u Crnoj Gori na saradnji na ovom projektu, ali i ukupnom doprinosu koji ova ne tako brojna, ali izuzetno važna populacija u Crnoj Gori ima u izgradnji naše države kao građanskog društva u kojem se sve različitosti percipiraju kao njegova prednost, a njihovo poštovanje kao preduslov našeg stremljenja ka punopravnom članstvu u Evropskoj uniji. Saopštio je da je ovaj događaj prilika da se podsjetimo ponosne antifašističke tradicije Crne Gore i da se još jednom zavjetujemo da će antifašizam u najširem smislu te riječi, koji obuhvata i borbu protiv antisemitizma, ostati naše čvrsto opredjeljenje, naš put sa kojeg ne smije biti skretanja. Istakao je da je Danilo Kiš, jedan od naših najbistrijih umova, iz čijeg pera su izlazile najpreciznije misli, dao jednu od najboljih karakterizacija procesa koji je doveo do

Holokausta, a koji se, na sreću, mnogo slabije rasprostranjen, i danas pojavljuje. Kiš, čiji je otac Eduard, mađarski Jevrej, svoj život okončao u Aušvicu istakao je da se korijen zla koje su na svojoj koži osjetili svi koji su došli pod udar nacizma i fašizma, može tražiti u “neznanju koje je tupo kao malj i mržnji koja je oštra kao nož”. Imajući u vidu dešavanja devedesetih godina prošlog vijeka, koja su na našim prostorima ostavila tragične posljedice koje i danas u skoro svakom segmentu života i rada osjećamo, naš zadatak je da se protiv ignorancije borimo prije nego se ona pretvori u mržnju i netrpeljivost. Predsjednik je istakao da ćemo se protiv neznanja i dezinformacija boriti znanjem i informacijama, protiv mržnje ljubavljju, protiv netrpeljivosti multietničkim i multivjerskim skladom, protiv nacionalnog ekstremizma i fundamentalizma izgradnjom građanskog društva i pravne države, a protiv kršenja ljudskih prava i sloboda vladavinom prava, evropskom praksom i doslovnim poštovanjem zakona, čije tekstove valja stalno unapređivati, a u čemu će Skupština imati ključnu ulogu. Na kraju je poželio da 2021. godina u Crnoj Gori, ali i u cijelom svijetu, bude godina u kojoj će se vidjeti konkretni rezultati na planu borbe protiv antisemitizma i svih oblika fašizma.

Predsjednica Jevrejske zajednice Crne Gore Nina Ofner Bokan je zahvalila Skupštini Crne Gore na pružanju velikog doprinosa u obilježavanju 27. januara - Međunarodnog dana sjećanja na žrtve Holokausta. Saopštila je da se danas sjećamo ovog nemilog događaja bez presedana, događaja koji je ispisao najmračniju stranicu istorije u kome je pored velikog broja manjinskih naroda stradalo više od jedne trećine jevrejske populacije. Podsjetila je da je na današnji dan, prije 76 godina oslobođeno jedno od najužasnijih mjesta koje čovječanstvo pamti – logor Aušvic-Birkenau. Prema njenim riječima, do 27. januara prije 76 godina živote je izgubilo šest miliona nedužnih Jevreja koji su nažalost bili kolateralna šteta pogrešno vođene političke ideologije jedne osobe. Dodala je da ne postoji nijedan dovoljno težak, gorak, niti bolan epitet kojim se može opisati sva strahota sa kojom su se suočavale žrtve Holokausta u Aušvicu i mnogim drugim logorima širom Evrope. Sa tim bolom najiskrenije mogu da saosjećaju samo članovi porodica žrtava, među kojima je nažalost i njena porodica, kao i mnoge porodice članova Jevrejske zajednice Crne Gore.

Podsjetila je da izložba “*Šoa – Kako je to ljudski bilo moguće*” predstavlja najvažnije istorijske aspekte Holokausta, počevši od života Jevreja u predratnoj Evropi, a završava se oslobađanjem nacističkih koncentracionih logora i logora smrti, kao i hrabrim i teškim povratkom u život onih koji su preživjeli. Pojasnila je da se paneli sastoje od tekstova sa objašnjenjima protkanim ličnim pričama žrtava, citatima i originalnim fotografijama. Naglasila je da svima ovo treba da bude podsticaj na trajni zadatak da nastavimo da se borimo protiv svih oblika rasizma i diskriminacije na osnovu etničke i vjerske pripadnosti. Zaključila je da je dužnost svih da ne zaboravimo Holokaust i da se borimo protiv antisemitizma kako bismo spriječili da se nešto slično ponovi.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

Jovan Jole Vučurović